

بعد از گزش توسط حیوانات خانواده را در جریان قرار دهند تا بلافاصله به مراکز درمانی مراجعه کنند چرا که گاهی بچه‌ها این گزش‌ها را جدی نمی‌گیرند و خانواده هم نسبت به آن بی‌توجهی می‌کند.

غذا دادن غیراصولی منجر به افزایش سگ‌های پرسیه‌زن می‌شود

بسیاری از کارشناسان بر این باورند که انسان‌ها پای سگ‌ها را به محیط‌های شهری و روستایی باز کرده‌اند. با غذا دادن غیراصولی و خارج از پناهگاه منجر به افزایش سگ‌های بلاصاحب در جامعه شده و ناآگاهانه و از سر دلسوزی گاه‌ا دلیل بروز چنین حوادثی در کشور می‌شویم. برای کاهش اثرات این گزش‌ها و جمع‌آوری سگ‌های بلاصاحب باید اقدامات اساسی صورت بگیرد. جمع‌آوری سگ‌های بلاصاحب، مراجعه سریع بعد از گزیدگی به مراکز درمانی و شستشوی زخم با آب و صابون می‌تواند از مواردی باشد که میزان درصد ابتلا به هاری را در جامعه کم کند.

خطر سگ‌ها را جدی بگیرید

اکنون که فصل تابستان فرارسیده، سفر به دل طبیعت نیز روبه‌فرونی است؛ طبیعت علاوه بر مناظر دل‌انگیز، درختان سر به فلک کشیده، آب و هوای تمیز و دیدنی‌های جذاب، ممکن است خطراتی را نیز به همراه داشته باشد و طعم خوش سفر را تلخ کند؛ یکی از این خطرات حیوان گزیدگی است. این را حسین فرشیدی، معاون بهداشت وزارت بهداشت، گفته و توصیه می‌کند: «گازگرفتگی توسط حیوانات یا خراش توسط حیوان ناقل بیماری هاری و تماس مخاط چشم، دهان، بینی یا زخم باز انسان با بزاق حیوان ناقل، می‌تواند انسان را به بیماری هاری مبتلا کند».

او تأکید می‌کند که هرگونه گازگرفتگی و خراش توسط حیوانات ولگرد و بی‌صاحب، باید مورد توجه قرار گرفته و فرد سریعاً به مراکز درمانی و بهداشتی مراجعه کند؛ چراکه میزان کشندگی این بیماری بالاست و در صورت دیر مراجعه کردن، منجر به مرگ فرد می‌شود.

فرشیدی به این موضوع اشاره می‌کند که در سال گذشته، بیش از ۳۰۰ هزار سرم ضد هاری در کشور تجویز شده که نشان دهنده فراوانی حیوان گزیدگی در کشور است؛ بنابراین آگاهی یافتن از نحوه پیشگیری از این بیماری بسیار حائز اهمیت است.

افرادی که در منزل خود سگ یا گربه نگهداری می‌کنند نیز توجه کنند که این حیوانات باید حتماً تحت نظر دامپزشک قرار گیرند و واکسن‌های مورد نیاز را دریافت کنند.

کلونی‌های سگ‌ها در اطراف شهرها را زیاد نکنیم

«در سال‌های اخیر متولیان که باید در زمان مقرر نسبت به مدیریت سگ‌های بلاصاحب اقدام می‌کردند به وظیفه خود عمل نکرده‌اند و این سبب شده که آمار سگ‌های بلاصاحب و از طرفی گزش آن‌ها افزایش پیدا کرده و آمار ابتلا به هاری بالا برود.»

این‌ها را سیدرضا موسوی، مدیر کل دامپزشکی استان اصفهان، در گفت‌وگو با «شهروند» مطرح کرده و معتقد است که دلسوزی بی‌مورد ما در مورد تغذیه این سگ‌ها گاهی مشکلاتی را ایجاد می‌کند که قابل جبران نیست. سگ حیوانی است که به طور ذاتی می‌تواند غذای خودش را در دل طبیعت پیدا کند و نیازی به غذا دادن به سگ‌ها نیست؛ اما متأسفانه دلسوزی بی‌دلیل برخی از افراد سبب می‌شود که این سگ‌ها از تولگی توانایی پیدا کردن غذا برای خود را از دست بدهند و مدام به دنبال انسان‌هایی باشند که غذا در اختیار آن‌ها قرار دهند.»

موسوی بر این باور است که تغذیه سگ‌ها سبب افزایش زاد و ولد در بین سگ‌ها شده و باعث می‌شود کلونی‌های این سگ‌ها در کنار شهرها و روستاها شکل بگیرد که همه این‌ها در کنار هم سبب افزایش سگ‌گزیدگی شده است. او به این موضوع اشاره می‌کند که «سگ‌های ولگرد در حیات وحش ممکن است با گرگ یا سگ‌هایی در ارتباط باشند که دچار هاری شده‌اند و این ارتباط سبب می‌شود این بیماری به محیط‌های انسانی و از جمله گاوداری‌ها منتقل شود. ما نمونه‌های زیادی داشته‌ایم که گاوها دچار هاری شده‌اند و از این طریق هاری را به انسان منتقل کرده‌اند.»

تنها گاوداری‌ها خطر هاری را گسترش نمی‌دهند و در حال حاضر از گربه‌ها هم باید دوری کرد چرا که آمار هاری در بین آن‌ها نیز زیاد شده است و به همین دلیل تنها نباید فکر کنیم که سگ، هاری را منتقل می‌کند.»

او توضیح می‌دهد: «این وظیفه شهرداری‌ها است که وضعیت سگ‌های ولگرد را سر و سامان بدهد و ما بارها اعلام آمادگی کرده‌ایم که همراه آن‌ها وضعیت این حیوانات را سر و سامان بدهیم. حتی به گاوداری‌ها نیز اعلام کردیم که سگ‌های نگهبان را حتماً واکسینه کنند تا از بروز مشکل در گاوداری‌ها جلوگیری شود.»

موسوی با بیان اینکه مدیریت سگ‌های بلاصاحب نیاز به برنامه‌ریزی و عزم جدی دارد خاطرنشان کرد: «حیوان جایگاه خودش را دارد و باید فاصله خود با آن‌ها را حفظ کرد و اجازه ندهیم که کلونی‌های جدید در کنار شهرها ایجاد شود زیرا هر بار زاد و ولد این حیوانات می‌تواند کلونی‌های جدید در کنار شهرها ایجاد کند.»

کارشناسان در گفت‌وگو با «شهروند»

در خصوص بررسی وضعیت هاری و افزایش گازگرفتگی سگ گزارش می‌دهد

کودکان طعمه اصلی سگ‌های بلاصاحب

📌 **ملیحه محمودخواه** دوربین‌ها هم نمی‌توانستند ترس دخترکی را که سگ به سمتش حمله ور شده بود، به تصویر بکشند. ۶ سال بیشتر نداشت. جلوی در خانه مشغول بازی بود که سگ سیاه دوان دوان به سمتش حمله ور شد. ترسیده بود، اما سگ فرصت فرار برایش باقی نگذاشت. پایش را گرفت و دخترک در بهت و حیرت تنها کاری که از دستش ساخته بود جیغ زدن بود. با رسیدن چند نفر، سگ پا به فرار گذاشت؛ اما چند روز بعد فیلم دوربین مدار بسته‌ای که این واقعه تلخ را نشان می‌داد در شبکه‌های مختلف منتشر شد و خبر از مرگ تلخ دخترک بر اثر هاری داد. افزایش تعداد سگ‌های ولگرد طی سال‌های اخیر به گونه‌ای است که حسین فرشیدی، معاون بهداشت وزارت بهداشت اعلام کرد که در سال گذشته، بیش از ۳۰۰ هزار سرم ضد هاری در کشور تجویز شده که نشان دهنده فراوانی حیوان گزیدگی در کشور است. این به این معنا است که راه سگ‌های ولگرد با اشتباه ما انسان‌ها به شهرها و روستاها باز شده و قربانیان این اتفاق هم اغلب کودکان هستند که هیچ سلاحی در برابر این سگ‌ها ندارند.

تعداد فیلم‌هایی که این روزها در مورد حمله سگ‌ها به افراد خصوصاً کودکان منتشر می‌شود کم نیست. صحنه‌هایی تلخ که قلب هر بیننده‌ای را به درد می‌آورد. مطالعات انجام شده نشان می‌دهد ۵۰ درصد کشته شدگان بر اثر بیماری هاری در جهان، کودکان هستند و هر ۱۵ دقیقه یک نفر در جهان بر اثر بیماری هاری جان خود را از دست می‌دهد. ۹۹ درصد ابتلای انسان به هاری در جهان بر اثر سگ گزیدگی است و شانس زنده ماندن این افراد کم است.

مرگ بیمار در صورت تاخیر در تزریق واکسن

گروه مدیریت بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان وزارت بهداشت، اعلام کرده که اگر فردی دچار علائم هاری شود، ۱۰۰ درصد جان خود را از دست خواهد داد، اما اگر در صورت گزیده شدن توسط حیوانات به مراکز بهداشتی مراجعه کند، با اقداماتی مانند تزریق سرم و واکسن ضد هاری می‌توان از ابتلا به این بیماری جلوگیری کرد.

محمدرضا شیرزادی با بیان اینکه بحث حیوان گزیدگی موضوع بسیار مهمی است، زیرا مهم‌ترین بیماری که از گزش حیوان به انسان منتقل می‌شود، هاری است، می‌گوید که سالانه در ایران بین ۱۰ تا ۲۰ نفر به هاری مبتلا می‌شوند و جان خود را از دست می‌دهند.

شیرزادی با اشاره به اینکه بیشترین موارد بروز هاری توسط گزش سگ است، به این موضوع اشاره می‌کند که امکان انتقال هاری از تمام گوشت‌خواران و پستانداران وجود دارد؛ به عنوان مثال حیوانات وحشی دیگری مانند روباه، شغال، گرگ، کفتار و... هم می‌توانند بیماری را انتقال دهند و این روزها روباه‌ها نیز در اطراف تهران زیاد دیده می‌شوند که باید مراقب آن‌ها هم بود.

وی با اشاره به اینکه تأمین سرم و واکسن ضد هاری هزینه قابل توجهی دارد، تأکید می‌کند: «اما تمام خدمات در زمینه جلوگیری از بروز هاری به کسانی که دچار حیوان گزیدگی می‌شوند و به شبکه بهداشتی مراجعه می‌کنند، رایگان است. هر دوز واکسن ۵ یورو قیمت دارد و لازم است که فرد ۴ دوز واکسن تزریق کند و هر ویال سرم هم تقریباً ۵۰ یورو قیمت دارد. خدمات ما در این زمینه به شکل ۲۴ ساعته ارائه می‌شود.»

دوره نهفتگی معمولاً بین ۲ تا ۸ هفته و گاهی کمتر از پنج روز و به طور نادر تا یکسال و بیشتر نیز دیده می‌شود. در دوره مقدماتی بیماری که ۲ تا ۳ روز قبل از ظهور علائم اصلی است، افسردگی، بی‌قراری، خستگی، بی‌اشتهایی، تفراندازی، سوزش و خارش و گاهی درد در محل گزش دیده می‌شود؛ پس از این دوره انسان نسبت به تمام محرک‌های فیزیکی، شیمیایی، حسی و بویایی واکنش نشان می‌دهد. کوچکترین صدا یا نور او را به شدت متشنج می‌کند؛ اطراف دهان او را کف می‌پوشانند و بیمار عطش فراوان دارد، ولی به علت انقباض عضلات گلو قادر به نوشیدن آب نیست و با دیدن یا شنیدن صدای آب به شدت تحریک می‌شود و همچنین عبور هوا نیز از روی صورت باعث تحریک بیمار می‌شود. سپس بیمار به کما رفته و پس از چند روز، بر اثر انقباضات شدید عضله قلب و فلج دستگاه تنفسی از دنیا می‌رود.»

غذارسانی لطف نیست، ظلم است

معماریان به این موضوع اشاره می‌کنند که «اولاً طبق قانون، ورود سگ به مناطقی چون پارک‌های ملی و مناطق حفاظت شده ممنوع است؛ چه این سگ‌ها ولگرد باشند و چه دارای صاحب باشند. بخش دیگر این ماجرا این است که سگ‌های صاحب‌دار باید شناسنامه‌دار باشند، واکسینه بشوند و در جهت کنترل جمعیت، عقیم‌سازی هم اجرا بشود. وقتی این کارها انجام شد، باید با متخلفان در این حوزه برخورد بشود. تکلیف سگ‌های ولگرد هم معلوم است. وقتی وارد این زیستگاه‌های حفاظت شده بشوند، باید از زیستگاه حذف شوند.» «یک سری از این سگ‌های ولگرد سگ‌های گله هستند. متأسفانه گله‌دارها سگ‌های ماده را نمی‌خواهند و توله‌های ماده را هم رها می‌کنند. این توله‌ها تبدیل به سگ ولگرد می‌شوند و این عاملی می‌شود برای انتقال برخی بیماری‌ها؛ چه بیماری‌هایی که برای انسان‌ها مضر می‌شود و چه بیماری‌هایی که برای حیات وحش و دیگر حیوانات تبدیل به مضر می‌شوند.»

معماریان بر این باور است که کنترل جمعیت سگ‌ها وابسته به کنترل پسماند است. یعنی باید پسماندها به درستی مدیریت بشوند تا غذا در اختیار این سگ‌ها قرار نگیرد و جمعیت آن‌ها افزایش پیدا نکند. وقتی ما به آن‌ها غذارسانی می‌کنیم، موجب افزایش جمعیت

این گونه می‌شویم و اگر درست به قضیه نگاه کنیم، این غذارسانی نه تنها لطف نیست، بلکه ظلمی است در حق حیات وحش. او بر این باور است که سه نهاد محیط زیست، سازمان دامپزشکی و وزارت بهداشت که متولی برخورد با این ماجرا هستند وظیفه خود را به درستی انجام ندادند. متأسفانه بخش فرهنگساز نیز ضعیف عمل کرده و

نتوانسته مشکلات در این بخش را برطرف کند.

عدم پاسخگویی شهرداری

با وجود پیگیری‌های مکرر خبرنگار روزنامه شهروند مبنی بر اقدامات شهرداری در این بخش، شهرداری تهران پاسخگو نبود و «شهروند» همچنان منتظر جوابگوی این ارگان متولی است

